

N:o 3.

Ank. till Riksd. kansli den 10 febr. 1905, kl. 3 e. m.

Betänkande, i anledning af väckt motion om ändring i gällande bestämmelser angående viktsatsen för inrikes bref. (1:a A.)

Enligt gällande allmänna poststadga af den 9 september 1899, § 18, utgör postbefordringsafgiften

a) för lokalbref,

om brefvets vikt icke öfverstiger 15 gram..... 5 öre

om vikten öfverstiger 15 men icke 125 gram..... 10 »

om vikten uppgår till mer än 125 men icke öfver 250 gram 15 »

b) för annat inrikes bref,

om brefvets vikt icke öfverstiger 15 gram 10 öre

om vikten öfverstiger 15 men icke 125 gram..... 20 »

om vikten uppgår till mer än 125 men icke öfver 250 gram 30 »

Vid 1898 års riksdag väcktes motion med förslag, att för *vanligt* (d. v. s. *ej* för allenast *lokalbefordran* afsedt) inrikes portopliktigt bref lägsta viktsatsen måtte höjas från 15 till 25 gram, så att jämväl för dylikt bref vägande öfver 15 men *ej* öfver 25 gram befordringsafgiften skulle utgöra allenast 10 i stället för såsom nu 20 öre.

Bih. till Riksd. Prot 1905. 5 Saml. 1 Afd. 3 Haft. (N:o 3).

1898 års bevillningsutskott utverkade Kungl. Maj:ts befallning till generalpoststyrelsen att till utskottet inkomma med utredning i berörda hänseende.

Enligt denna utredning beräknades den minskning i postbefordringsavgifterna, som blefve en följd af ett bifall till förslaget, komma att medföra en minskning i portoinkomsterna med, i rundt tal, 215,000 kronor.

Bevillningsutskottet yttrade i sitt öfver ofvanberörda motion afgifna betänkande, att avgifterna för postbefordring af bref enligt utskottets åsikt icke kunde anses höga, och att, såvidt utskottet hade sig bekant, klagomål öfver storleken af dessa avgifter från allmänhetens sida icke heller i nämnvärd mån förekommit. Viktsatsen för bref, som befordrades för enkelt porto, vore här i landet bestämd till samma storlek, som enligt gällande, den 4 juli 1891 afslutade världspostkonvention funnes stadgad vid postbefordring af bref mellan olika länder. Att för Sverige särskildt stadga någon annan viktsats för postbefordringen än den, som sålunda i allmänhet vore gällande, vore ej lämpligt och skulle vid brevväxling med andra länder medföra olägenheter. På dessa skäl och i anledning af den minskning i postverkets inkomster, som genom bifall till motionen skulle förorsakas, hemställde utskottet, att den enligt poststadgan bestämda viktsatsen, högst 15 gram, för bref, som befordrades för enkelt porto, måtte bibehållas oförändrad. Denna hemställan bifölls af bägge kamrarna.

Vid 1900 års riksdag väcktes ånyo motion, i hvilken hemställdes, att Riksdagen måtte besluta att genom skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, det Kungl. Maj:t täcktes vidtaga sådana ändringar i gällande poststadga, att vikten å vanliga inrikes bref, som skulle befordras för enkelt porto, måtte höjas till 20 gram. Motionären ansåg väl, i likhet med öfverförnämde motionär vid 1898 års riksdag, att en höjning af nämnda viktsats borde ske till 25 gram, men då detta förslag icke på något håll tilivunnit sig sympati, ville motionären nöja sig med att föreslå, det vikten å vanligt bref, som befordrades för ett porto af 10 öre, måtte bestämmas till 20 gram, hvilket ock föreslagits i en reservation af fyra ledamöter inom 1898 års bevillningsutskott. Mot detta förslag komme väl den invändningen att göras, att postverket därigenom skulle gå miste om en inkomst. För sin del ansåge motionären det icke troligt, att, om förändringen komme till stånd, den skulle få så stor inverkan på postverkets inkomster, men om postverket därigenom skulle gå miste om ett eller annat tusen kronors inkomst, så vore detta af ganska ringa betydelse mot den stora fördel, som genom förändringen bereddes den stora all-

mänheten. Motionären ansåge, att postverket, såsom ett statens monopol, väl icke kommit till stånd för att hufvudsakligast vara en inkomstkälla för statsverket, utan dess förnämsta syftemål vore att gagna rikets invånare, d. v. s. den stora allmänheten. Äfven om den nu gällande viktsatsen vid tiden för dess stadgande varit den mest lämpliga, så följde ej däraf, att den under alla kommande tider vore den lämpligaste, ty säga hvad man ville, så vore en så ringa vikt som 15 gram för ett bref, som åsattes 10 öres porto, för närvarande alldeles för låg i förhållande till de anspråk, som numera gjort sig gällande i fråga om postpapperets tjocklek; och tecken tydde på att man i andra länder börjat känna behof af förändringar i här angifvet syfte. Så hade, enligt hvad som syntes i tidningspressen, i det tyska riket nyligen vidtagits åtgärder till förändring i härmed föreslaget syfte.

I 1900 års bevillningsutskotts med anledning af denna motion afgifna betänkande återopades den af generalpoststyrelsen gjorda, här ofvan omnämnda utredning, och ansåg utskottet på grund af denna utredning kunna med sannolikhet antagas, att ett bifall till det då framställda förslaget skulle medföra en minskning i postverkets inkomster af omkring 100,000 kronor om året. Den nu stadgade lägsta viktsatsen af 15 gram vore, yttrade utskottet, i allmänhet fullt tillräcklig för kortare skriftliga meddelanden, och något behof af ändrade bestämmelser i detta hänseende hade, såvidt utskottet hade sig bekant, icke från allmänheten försports. Sverige hade, jämfördt med många andra europeiska stater, en synnerligen stor utsträckning i förhållande till den glesa befolkningen, hvilket hade till följd, att svenska postverket måste vidkännas jämförelsevis stora kostnader och svårigheter för att på ett tillfredsställande sätt ordna postföringen inom landet. På sålunda anförda skäl och då postverket icke kunde utan afsaknad vidkännas någon minskning i sina inkomster, hemställde utskottet, att den vid 1900 års riksdag väckta motionen icke måtte till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Denna hemställan bifölls af Första Kammaren, hvaremot Andra Kammaren beslöt att i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t täcktes låta utreda, huruvida en höjning af maximivikten för vanliga inrikes bref, som befordrades för enkelt porto, kunde ske, samt till Riksdagen inkomma med det förslag, hvartill denna utredning kunde gifva anledning. I följd af dessa kamrarnas olika beslut hade frågan för den riksdagen förfallit.

Vid 1901 års riksdag framställdes i motion inom Andra Kammaren

åter förslag i samma riktning; och hemställde motionären, i enlighet med Andra Kammarens nyss omförmälda beslut, att Riksdagen måtte i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t täcktes låta utreda, huruvida en höjning i maximivikten för vanliga inrikes bref, som befordrades för enkelt porto, kunde ske, samt till Riksdagen inkomma med det förslag, hvartill denna utredning kunde gifva anledning.

Motionären anförde i sin motivering, bland annat:¹⁸⁹⁰

Det enkla postportot för vanliga bref vore hos oss ganska högt eller som bekant 10 öre. I Schweiz utginge enkelt porto för ett vanligt bref med ett belopp, som motsvarade 7,2 öre, i Förenta staterna med likaledes 7,2 öre, i England 7,5 öre, i vårt grannland Danmark 8 öre, i Tyskland 8,9 öre och i Österrike-Ungern 8,9 öre. Sålunda utginge i alla dessa länder det enkla portot för ett vanligt bref med lägre belopp än i Sverige. Men trots detta vore i alla nu nämnda länder vikten å ett bref, som befordras för enkelt porto, högre än i vårt land. I Schweiz finge man för dessa 7,2 öre skicka bref af ända till 250 grams vikt, i Danmark för 8 öre likaledes skicka 250 gram, i Förenta staterna för 7,2 öre 28,3 gram, i England för 7,5 öre 28,3 gram, i Österrike-Ungern för 8,9^{ca} öre 20 gram; detsamma vore äfven förhållandet i Tyskland.

1901 års bevillningsutskott, som ansåg nödigt att för denna frågas bedömande erhålla utredning om den verkan såväl i ekonomiskt afseende som ock med hänsyn till postbefordringen, hvilken, i händelse den ifrågasatta nedsättningen i postbefordringsafgiften komme till stånd, skulle för postverket inträda, utverkade i vederbörlig ordning Kungl. Maj:ts befallning till generalpoststyrelsen att till utskottet inkomma med utredning i angifna hänseenden. För erhållande af material till denna utredning lät generalpoststyrelsen vid vederbörande postanstalter i Stockholm, Göteborg och Malmö under sju på hvarandra följande dagar företaga räkning af därstädes i första hand postbehandlade inrikes bref af de slag, hvilka skulle komma att beröras af den ifrågaställda ändringen; och befanns antalet af sådana för annan än lokal befordran afsedda portopliktiga inrikes bref inom angifna viktgränser, öfver 15 till och med 20 gram, utgöra 6,295, hvilket ansågs motsvara för helt år 327,340. Och då de poststatistiska beräkningarna för år 1899 — det senaste år, för hvilket en afslutad svensk poststatistik då förelåg — utvisade, att under sagda år från postanstalterna i Stockholm, Göteborg och Malmö, tagna tillsammans, expedierats tillhopa 23,8 procent af samtliga portopliktiga inrikes bref, skulle med tillämpning af detta procenttal på de siffror, som förelåge, år-

ligen i riket till postbehandling förekomma 1,375,378 för annan än lokal befordran afsedda, portopliktiga inrikes bref, vägande öfver 15 men ej öfver 20 gram. En minskning i postportot för sistnämnda antal bref från 20 till 10 öre för försändelse beräknades därför af generalpoststyrelsen medföra en årlig minskning i portoinkomsterna af i rundt tal 137,500 kronor. Med afseende emellertid därå, att för *lokal*bref själfva viktsatserna vore desamma som för andra inrikes bref och likheten därutinnan icke borde rubbas, hade — på ofvan angifna sätt — särskildt beräknats jämväl antalet till postanstalterna inkommande lokalbref vägande öfver 15 men ej öfver 20 gram, hvarvid visat sig, att dylika kunde antagas förekomma till ett antal af 258,252 för år inom hela riket.

En eventuell minskning i befordringsafgiften från 10 till 5 öre för lokalbref, i vikt öfverstigande 15 men ej 20 gram, skulle följaktligen enligt generalpoststyrelsens beräkning medföra ytterligare minskning i portoinkomsterna för år med i rundt tal 12,900 kronor.

Den sålunda beräknade minskningen i portoinkomster af tillhopa 150,400 kronor ansåge generalpoststyrelsen emellertid något för låg, hvad beträffade andra inrikes bref än lokalbref, men däremot, hvad vidkomme sistnämnda slag af bref, i någon mån för hög.

För den händelse i Sverige viktsatserna för bref skulle höjas, kunde, enligt gällande bestämmelser, motsvarande ändringar vidtagas i de för befordran af bref mellan Sverige och Norge, å ena, samt mellan Sverige och Danmark, å andra sidan, fastställda viktsatser. Generalpoststyrelsen vore dock icke i tillfälle att ens närmelsevis angifva det belopp, hvarmed portoinkomsterna för år skulle än mera minskas, därest postbefordringsafgiften i Sverige utginge efter 10 i stället för, såsom nu, 20 öre jämväl för alla från Sverige till Norge och Danmark expedierade portopliktiga bref vägande öfver 15 men ej öfver 20 gram.

Höjning af viktsatserna för bref skulle, enligt generalpoststyrelsens åsikt, icke komma att, i likhet med sänkning af portot, medföra någon ökning af antalet till postbefordran aflämnade bref. Den i följd af lägsta viktsatsens höjning uppkommande portominskning för bref öfver 15 till och med 20 gram skulle således icke motvägas af höjda inkomster i följd af en ökad frekvens.

I fråga om behovet af en dylik höjning af viktsats ansåge sig generalpoststyrelsen böra omnämna, dels att, såvidt till generalpoststyrelsens kännedom kommit, någon allmännares önskan i sådant hänseende icke förspotts, dels ock att i Frankrike, där statistiska beräkningar öfver post-

behandlade brefs vikt verkstälts, medelvikten per bref befunnits *understiga* 10 gram.

Därest lägsta viktsatsen för inrikes bref samt för bref till Norge och Danmark blefve höjd från 15 till 20 gram, under det att däremot för bref till andra främmande länder den lägsta viktsatsen fortfarande måste på grund af gällande internationella bestämmelser bibehållas vid 15 gram, komme detta att verka hinderligt för tjänstgöringen å vederbörande svenska postanstalter. Af de till postbefordran aflämnade försändelserna utgjorde brefven ett synnerligen stort antal. Och af dessa åter hölle de allra flesta den lägsta viktsatsen, som nu är lika, vare sig brefven äro afsedda för befordran till inrikes eller utrikes orter. Skulle den lägsta viktsatsen sättas olika för olika slag af bref, blefve det vid många tillfällen för postfunktionärerna med svårighet förenadt att, under brådskande expedition, då en mängd olikartade åtgärder måste vidtagas med de till behandling förekommande skilda slagen af postförsändelser, hinna vederbörligen fullgöra den dem, bland annat, åliggande skyldighet att noga tillse, att genom riktig taxering och frankering af bref såväl postverkets som korrespondenters rätt blefve behörigen tillgodosedd.

I berörda vid 1901 års riksdag väckta motion omförmäldes, bland annat, hurusom inom åtskilliga andra länder den lägsta viktsatsen för bref vore högre i den inrikes än i den internationella utväxlingen. I anledning häraf hade generalpoststyrelsen låtit upprätta en tablå, erbjudande jämförelse mellan de viktsatser och befordringsavgifter, hvilka inom vissa till världspostföreningen hörande länder gällde för fullt frankerade bref, afsedda för befordran från en till annan inrikes ort. Af nämnda tablå framginge likväl, hurusom man inom flertalet af ifrågavarande länder låtit sig angeläget vara att bibehålla lägsta viktsatsen för bref lika i den inrikes som i den utrikes utväxlingen. Beträffande åter de länder, i hvilka man höjt lägsta viktsatsen för inrikes bref, torde förklaringen därtill kanske mestadels ligga uti vissa för det ena eller andra landet särregna vikt-, mynt- eller andra förhållanden; till äfventyrs hade ock i några fall ej varit utan all inverkan befintligheten af en jämförelsevis talrikare tjänstepersonal än den, hvaröfver det svenska postverket kunde disponera.

Slutligen ansåge sig generalpoststyrelsen böra omförmäla, hurusom vid flera världspostkongresser, äfven vid den, som år 1897 ägde rum i Washington, till behandling förelegat förslag rörande förhöjning af viktenheten för bref från 15 till 20 gram, men att dessa förslag ej vunnit erforderlig anslutning.

1901 års bevillningsutskott yttrade i sitt öfver sistberörda motion afgifna betänkande, bland annat, att omförmälda minskning i postverkets inkomster, hvilken uppskattades till i rundt tal 150,000 kronor, visserligen icke vore större, än att nämnda belopp skulle kunna af postverket undvaras, men att dock icke borde förbises, att ökade utgifter möjligen kunde komma att krävas såväl till nybyggnader för postverket som ock för bestridande af posttjänstgöringen, samt att dessa ändamål vore af större betydelse än åstadkommandet af en billigare portosats för bref, som vägde från och med 15 till och med 20 gram.

På dessa och i öfrigt anförda skäl hemställde utskottet, att berörda motion om ändring i postbefordringsavgiften för inrikes bref icke måtte till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Denna utskottets hemställan bifölls af Riksdagens båda kamrar, af Andra Kammaren efter votering, som utföll med 94 röster mot 91. Dessa senare afgåfvos för bifall till en vid betänkandet fogad reservation, i hvilken tillstyrkts bifall till den i ämnet väckta motionen.

Vid förlidet års riksdag framställdes åter i motion inom Andra Kammaren förslag, att viktsatsen för inrikes bref, som befordras för enkelt porto, måtte höjas från 15 till 20 gram.

Bevillningsutskottet, som, på sätt jämväl den här ofvan lämnade redogörelsen gifver vid handen, vid två föregående tillfällen, då liknande förslag varit föremål för utskottets behandling, från generalpoststyrelsen begärt utredning om bland annat den verkan i ekonomiskt afseende, som ett bifall till den föreslagna nedsättningen skulle medföra för postverket, ansåg på anförda grunder icke nödigt att då ånyo begära utlåtande i ämnet. Med stöd af upplysningar, som utskottet inhämtade under hand från generalpoststyrelsen, beräknades den minskning i postverkets inkomster, hvilken år 1902 skulle hafva uppkommit i följd af viktsatsens höjande till 20 gram, till omkring 153,000 kronor. Sagda minskning fann utskottet icke vara större, än att densamma icke kunde komma att utöfva någon afsevärd inverkan på postverkets ekonomi. Äfven syntes den vara af ringa betydelse gentemot de fördelar, som af förändringen skulle beredas den stora allmänheten. På dessa och i öfrigt anförda grunder hemställde utskottet om bifall till motionen.

Vid utskottets betänkande fanns fogad en af nio af utskottets medlemmar afgifven reservation, i hvilken hemställts, att den ifrågavarande motionen icke måtte till någon Riksdagens åtgärd föranleda. Till stöd härför anfördes hufvudsakligen, att äfven om den förut omförmälda minsk-

ningen i postverkets inkomster icke kunde anses vara större, än att postverket förvisso skulle kunna vidkännas en dylik nedsättning i inkomsterna, det i allt fall icke syntes lämpligt att vid en tid, då utgifterna för såväl stats- som postverket ständigt växte, minska ifrågavarande inkomstkälla. Gällande viktgräns, 15 gram, vore ock i allmänhet, såvidt känt, fullt tillräcklig för vanlig korrespondens och icke heller hade någon allmännare önskan om förändring af viktsatsen försports. Därtill komme, för den händelse höjning beslötes, svårigheter att uppstå med afseende å den internationella brefutväxlingen, för hvilken då en annan viktsats skulle tillämpas än den, som vore föreskrifven för bref inom landet.

Beträffande utskottets här ofvan omförmälda hemställan stannade kamrarna i olika beslut, i det att densamma afslogs af Första Kammaren, men bifölls af Andra kammaren. Vid därefter i ärendet anställd gemensam omröstning afslogs utskottets hemställan i båda kamrarna, i Första Kammaren med 97 röster mot 44 och i Andra Kammaren med 112 röster mot 110. Riksdagen hade alltså med 209 röster mot 154 beslutit, att gällande bestämmelser angående viktsatsen för inrikes bref skulle bibehållas oförändrade.

Nu har i en inom Andra Kammaren väckt motion, n:o 6, herr *C. J. Hammarström* framställt enahanda förslag som vid förlidet års riksdag, eller således att viktsatsen för inrikes bref — lokalbref och annat inrikes bref — som befordras för enkelt porto, måtte höjas från 15 till 20 gram.

Till stöd för berörda förslag har motionären, jämte en hänvisning till motiven i här förut omförmälda, vid 1900 och 1901 årens riksdagar väckta motioner, anfört följande:

»Vid tvänne, nämligen 1900 och 1901 års riksdagar har under-tecknad framställt förslag om ändring i bestämmelsen om vikten å inrikes bref, som postbehandlas för enkelt porto. Vid 1900 års riksdag afslog Första Kamraren, hvaremot Andra Kammaren biföll motionen utan votering efter en mindre omredigering af dess kläm. Som sagdt återkom jag med densamma till 1901 års Riksdag. Bevillningsutskottet afstyrkte på anförda grunder motionen, hvaremot 7 ledamöter af utskottet reserverade sig och bifogade särskildt förslag. Utskottsmajoritetens hemställan blef emellertid af båda kamrarna bifallen. Anledningen till förslaget fall sista gången var nästan uteslutande af ekonomisk art. Bevillningsutskottet

utverkade nämligen på grundlagsenligt sätt generalpoststyrelsens utlåtande öfver motionen, — till hvilken jag härmed ber att få hänvisa. I nämnda utlåtande säger generalpoststyrelsen bland annat följande, rörande det ekonomiska resultatet om förslaget bifölles, nämligen att 'minskningen i portoinkomsten för inrikes bref skulle i rundt tal belöpa sig till 137,500 kronor samt, om samma viktsats skulle tillämpas på lokalbref, ytterligare en minskning i portoinkomsterna per år med i rundt tal 12,900 kronor'. Det är dock att märka, att generalpoststyrelsen i början af sagda utlåtande gör följande medgifvande:

'En någorlunda säker beräkning af den ekonomiska verkan för postverket af en dylik viktförändring har icke kunnat verkställas med ledning af förut tillgängliga poststatistiska uppgifter.

Tiden har icke heller medgifvit anordnande af den fullständigare statistiska undersökning vid vederbörande postanstalter i riket, som det väckta förslagets innebörd för postverket i finansiellt hänseende kunnat göra önskvärdt', etc. etc.

Anledningen till att jag ånyo framkommer med förslaget är den, att en hel mängd personer, såväl inom som utom mitt kommittentområde, uppmanat mig att förnya min framställning, och alla som uttalat denna önskan hafva ansett denna reform vara behöflig och önskvärd. Det är det höga straffportot, som drabbar bref som afsändts och befunnits väga drygt 15 gram, som af korrespondenter anses så orimligt, ty förutom det porto af 10 öre, som är anbragt på brevet, måste adressaten utlösa det med ytterligare 20 öre, summa 30 öre för ett bref af endast drygt 15 grams vikt, under det att bref med en vikt intill 125 gram befordras för 20 öre. I vår tid, då allmogen på landet mangrant är skrifkunnig, är brefkorrespondensen på landet tämligen stor, men det är väl jämförelsevis få, som hålla sig med brevvägar, hvadan de i god tro frankera brevet med endast enkelt porto, under det att det sedan befinnes väga något mer än den vikt, som är stadgad för dess postbehandling för enkelt porto. Denna fråga var, som vi veta, efter förslag af en annan motionär, äfven under nästlidna års riksdag föremål för behandling.

Sedan dess ha emellertid nya tungt vägande skäl för den här föreslagna reformen tillkommit.

För det första hafva postverkets inkomster under den sista tiden varit väsentligt större än Riksdagen beräknat; så t. ex. har, enligt hvad offentliga uppgifter visat, verkets nettobehållning för år 1903 belöpt sig till 1,894,400 kronor 98 öre, under det att den var beräknad till endast

389,000 kronor. En annan mycket viktig omständighet är den med detta års ingång tillämpade högre taxan för tidningars och tidskrifters befordran, som väl kommer att tillföra postverket afsevärda summor.

Jag tror mig äfven ha skäl att förmoda, det Riksdagen i år får sig förelagdt förslag till ändring i posttaxebestämmelserna rörande åtskilliga andra punkter.

Skulle denna min förmodan visa sig vara riktig, anser jag det önskvärdt och lämpligt, att den af mig nu och förr föreslagna åtgärden måtte komma under ompröfning i sammanhang därmed.

I alla händelser hoppas jag, att — då nu de skäl, som förut hufvudsakligen varit bestämmande för afslag på min motion, nämligen de ekonomiska, äro undanröjda — Riksdagen må befinnas villig att bifalla min framställning. Vid genomförande af den här föreslagna förändringen torde det vara nödigt att bibehålla likheten i vikten mellan bref till annan inrikesort och lokalbref.»

Hvad först angår de ekonomiska verkningarna af den föreslagna nedsättningen i postbefordringsafgiften, har utskottet vid två särskilda tillfällen från generalpoststyrelsen erhållit utredning i berörda hänseende. Att nu ånyo begära en dylik utredning har syntts utskottet icke vara af behofvet påkalladt, helst, på sätt äfven nästlidet års bevillningsutskott yttrade, ett förnyadt utlåtande i ämnet antagligen icke komme att nämnvärdt skilja sig från det generalpoststyrelsens yttrande, som afgafs vid 1901 års riksdag och för hvilket en redogörelse blifvit här ofvan lämnad.

Enligt tillgängliga uppgifter och i öfrigt från generalpoststyrelsens statistiska kontor inhämtade upplysningar — därvid utskottet anser sig böra förutskicka, att de anförda siffrorna äro grundade uteslutande på approximativa beräkningar — utgjorde antalet vanliga bref år 1901 omkring 93,460,000, år 1902 omkring 95,270,000 samt år 1903 omkring 99,500,000; och torde följaktligen den minskning i postverkets inkomster, hvilken sistnämnda år skulle hafva inträdt för postverket i följd af viktsatsens höjande till 20 gram, kunna beräknas till i rundt tal 160,000 kronor, utvisande således en ökning i den förut anförda, år 1902 beräknade förlustsiffran till belopp af likaledes i rundt tal 7,000 kronor.

Såsom redan blifvit sagdt, är viktsatsen för bref, som befordras för enkelt porto här i landet, densamma, som enligt gällande världspostkonvention finnes stadgad vid postbefordring af bref mellan olika länder eller således 15 gram. Vissa länder hafva emellertid med afseende på bref,

som inom landet befordras för enkelt porto, höjt berörda viktenhet; och äro dessa enligt förut omförmälda, generalpoststyrelsens föregående utredning bilagda tablå följande: Amerikas Förenta stater, Danmark, Kanada, Schweiz, Storbritannien, Tyskland, Ungern och Österrike. Liknande förändringar lära på senare tider hafva genomförts äfven i Bosnien-Herzegowina, Egypten och Victoria. Enligt hvad för utskottet upplysts, hafva vidare till en blifvande världspostkongress Danmark, Schweiz, Tyskland och Österrike framlagt förslag om höjande af den internationella viktsatsen från 15 till 20 gram.

Före år 1880 var äfven i Sverige viktenheten för vanliga inrikes bref något högre än 15 gram, nämligen 4 ort, motsvarande 17,00304 gram. Vid öfvergången till det metriska systemet för mått och vikt nedsattes emellertid viktsatsen till nuvarande 15 gram i öfverensstämmelse med hvad som var föreskrifvet för befordran af bref till utlandet.

Då frågan om postverkets inkomster äfven berörts, har utskottet till upplysning i saken velat meddela följande uppgifter om postverkets såväl inkomster och utgifter som ock uppkommen behållning under de tio senaste åren:

År	Inkomster kronor	Utgifter kronor	Behållning kronor
1894	8,273,600	7,620,583	653,017
1895	8,548,268	7,717,080	831,188
1896	9,035,371	8,016,794	1,018,577
1897	9,704,637	8,468,113	1,236,524
1898	10,310,473	9,390,901	919,572
1899	11,121,371	10,259,599	861,772
1900	11,883,965	11,218,836	665,129
1901	12,842,134	12,205,749	636,385
1902	14,007,635	13,138,068	869,567
1903	15,893,760	13,999,359	1,894,401

Bevillningsutskottet delar till fullo den uppfattning, som gjorde sig gällande vid nästlidet års riksdag, eller att den nu stadgade viktgränsen, 15 gram, borde bibehållas oförändrad; och har utskottet ansett sig äga

så mycket större skäl härtill, som utskottet i särskilda utlåtanden denna dag funnit sig böra tillstyrka bifall till vissa af Kungl. Maj:t föreslagna reformer på det postala området, hvilka syntes utskottet vara mer af behovet påkallade än den af motionären ifrågasatta.

På grund häraf hemställer utskottet,

att förevarande motion om ändring i gällande bestämmelser angående viktsatsen för inrikes bref icke måtte till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 10 februari 1905.

På bevillningsutskottets vägnar:

H. CAVALLI.

Reservationer:

af herr *Wester*; samt

af herrar *J. Bromée, Almqvist, Beckman, friherre Bonde, Brodin, Lindblad, Höjer* och *C. J. Hammarström*, hvilka ansett, att utskottets betänkande bort hafva följande lydelse:

»Enligt gällande allmänna poststadga — — — — —

1903 | 15,893,760 | 13,999,359 | 1,894,401 | (se sid. 11).

Bland de i ofvanstående tabell omförmälda utgifter inbegripas de belopp, hvilka under ifrågavarande år afsatts till postbyggnader; och utgöra dessa belopp

år 1898	250,000	kronor.
» 1899	410,000	»
» 1900	425,000	»
» 1901	360,000	»
» 1902	680,000	»
» 1903	215,216	»

För den händelse den nu föreslagna förändringen genomfördes, skulle, såsom redan är nämnt, postverkets inkomster minskas med ett bolopp af i rundt tal 160,000 kronor. Sagda minskning synes emellertid utskottet icke vara större, än att densamma icke kan komma att utöfva någon afsevärd inverkan på postverkets ekonomi; den torde äfven vara af ringa betydelse gentemot de fördelar, som af förändringen skulle beredas den stora allmänheten. Med de alltjämt ökade anspråken på ett godt och hållbart skrifpapper torde det nämligen ej sällan inträffa, att försändelse, innehållande endast ett ark, till följd af papperets och måhända äfven kuvertets tjockare beskaffenhet, något öfverskrider den

fastställda viktsatsen, hvaraf följden blir, att försändelsen träffas af dubbelt porto eller ock att emottagaren drabbas af det vida högre straffportot. Det torde ock ligga i sakens natur, att i bref ofta inneslutas andra handlingar, exempelvis en växel eller en räkning, samt att på grund häraf försändelsen blifver föremål för en högre viktsats, om också den fastställda gränsen endast i obetydlig mån öfverskridits. Utskottet har i detta sammanhang velat erinra, att på senare tider rätten att med allmänna posten insända besvärs- eller andra till offentliga myndigheter ställda handlingar väsentligen utsträckts och att, därest viktenheten höjdes, befodringsafgiften äfven i dessa fall komme att ställa sig billigare.

Den ifrågavarande förändringen är för öfrigt, såsom af den här ofvan lämnade redogörelsen framgår, genomförd i åtskilliga länder såväl utom som inom Europa, bland dessa senare särskildt i två af våra grannländer, nämligen Danmark och Tyskland; och har utskottet ansett sig så mycket hellre böra biträda motionärens förslag, som införandet af ifrågavarande högre viktsats i ännu ett land, och detta i ett land med så utveckladt postväsen som Sverige, bör kunna i sin mån bidraga till genomförandet af den på detta område ifrågasatta internationella reformen.

På grund af hvad sålunda anförts, hemställer utskottet,

att Riksdagen, med bifall till herr *C. J. Hammarströms* förevarande motion, ville besluta, att viktsatsen för inrikes bref, som befodras för enkelt porto, skall höjas från 15 till 20 gram.»

Herr *K. G. Karlsson* har begärt få antecknadt, att han icke deltagit i afgörandet af detta ärende inom utskottet.